

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. X. Argumenta contendentia totam collectionem tentationeum
superari anteccenter non posse.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

ergo vicit decem, & alia hujusmodi: ergo etiam valet, potest vivere decimo mense, occidere decimum inimicum, vincere decimam tentationem, ergo potest vivere decem mensibus, &c.

IV. *Exemplis variis ostenditur, ex potentia ad singula sepe valere consequentiam ad potentiam respectu totius.*

Tertiò probatur: in novem tentationibus præcedentibus à potentia vincendi nonam sequitur ad potentiam vincendi totam collectionem novem tentationum, ergo & à potentia vincendi decimam valebit ad potentiam vincendi omnes. Confirmatur: tota ratio cur non possit quis hic & nunc vincere decem tentationes, sita est in hac ultima, nec enim sita est in ulla ex præcedentibus, cum de facto singulas vicerit, sicque habuerit potentiam illas vincendi; nec consistit in tota collectione illarum novem, quia etiam illam collectionem vicit, sicque non singulas tantum tentationes, sed omnes, & consequenter potuit similiter eas vincere, ergo sicut si vinceret decimam vinceret omnes, ita si possit eam in his circumstantiis vincere, poterit similiter vincere omnes. Confirmatur secundò: si quis positus in loco aliquo centum ponderibus æqualis gravitatis, postquam reliqua omnia levaverit, potest levare centesimum, nullus negabit quin possit centum illa pondera copulativè sumpta, seu unum post aliud successivè levare, licet ea levare nequeat copulativè, ergo idem est in præfenti.

V. *Clara hæc in parte est differentia inter res successivas & permanentes.*

Et per hæc patet diversitas inter permanentia, seu ea ad quæ est potentia pro eodem instanti, & successiva, seu quæ exercenda sunt pro diversis temporibus, & quomodo in illis libertas ad singulas partes non arguat libertatem in communi, seu ad omnes: nam in ubicatione exempli gratiâ, amore in patriâ, & similibus, de quibus supra, quocumque instanti reali habet quis plura individua, in quibus exerceat libertatem, in hoc autem casu, seu in successivis nullum aliud est; ita ut, si vitet aut superet hanc tentationem, alia non restet, sicut restant plura loca, vel actus amoris, in quibus pro aliquo priori hujus instantis, vel temporis esse, aut exercere libertatem potuisset.

VI. *Pluribus ostenditur se posse quis vincere decimam tentationem, posse eum vincere omnes.*

Dices: nunquam vidimus quemquam in hoc statu vicisse omnes tentationes collectivè, ergo antecedenter non potest eas sic vincere. Contra: nec vidimus unquam vicisse eas distributivè, ergo nec potest vincere distributivè. Quod autem homo potentia physicâ possit collectivè, hoc sensu omnes vincere, seu decimam postâ victoriâ reliquarum, patet, nam alioqui, ut dixi, non peccaret ei cedendo, ergo sicut homo quispiam ipso facto quòd habeat potentiam antecedentem vincendi Joannemposito quòd Petrum & Paulum prius successivè vicerit, habere dicitur potentiam antecedentem vincendi tres homines copulativè seu collectivè sumptos, ita & in præfenti.

VII. *Ratio à priori cur qui habet potentiam ad singula, habeat ipso facto potentiam ad totam collectionem.*

Ratio demum à priori est, quia servare totum distributivum, seu copulativum decem præceptorum exempli gratiâ modo dicto in successivis, nihil aliud est, quam servare singulas ejus partes, prout successivè & seorsim servandæ occurrunt, eo enim modo servare eas debet, quo illæ servari possunt, sed non possunt alio modo servari, quam successivè, & eo ordine quo occurrunt, ergo. Unde ipso facto quòd potest singulas partes servare, potest servare ejusmodi totum, nec excogitari potest, quo pacto quis hoc modo servare possit, nisi servando singulas illius partes sibi invicem succedentes. Quod verò hac in parte dixi de potentia physicâ, suo modo verum etiam est de morali.

Quod de potentia physicâ dixi, suo modo verum est de morali.

SECTIO DECIMA.

Argumenta contententia totam collectionem tentationum superari antecedenter non posse.

OBJICIES primò: experientia compertum est, neminem unquam sine gratiâ mandata omnia servasse, ergo aliquid est in illâ collectione, ratione cujus hoc præstare nequeat. Respondetur primò juxta rationes jam dictas in præcedentibus, ideo servari non posse totam collectionem, quia intra diuturnum tempus semper occurrit tentatio aliqua gravis, vel præceptum naturale difficile servandum, ratione cujus tota collectio servari nequeat, quæ juxta dicta ut servari non possit, deficere debet in aliquo particulari, sicut ut servari possit collectio, debet posse servari unumquodque singulare. Secundò: quia, ut etiam dictum est, quando plures tentationes, licet non adeo graves, sibi immediatè succedunt, tædium ac defatigationem sua importunitate causant, ratione cujus tandem uni alicui ceditur, sicque ratione unius cujusdam tentationis, quæ moraliter hæc & nunc servari nequit, dicitur tota collectio impossibilis moraliter quæ servetur, & quo gradu servari possunt, aut non possunt singula successivè, potest aut non potest servari collectio; hæc enim pari semper passu procedunt.

Tertiò respondet Vasquez d. 189. cap. 7. Albertinus Corollario primo & quinto principio philosophico, difficultate 1. & 2. & alii, hoc procedere non ex impossibilitate aliqua purè antecedente, sed vel consequente, vel partim antecedente, partim consequente: quod antecedit est tentatio aliqua occurrens, etiam non admodum semper gravis & imbecillitas naturæ humanæ, sibi relicta, summaque ejus propensio ad peccandum: consequens verò est, inquit suppositio illa universalis, quod scilicet nullus unquam hominum sine gratiâ tentationes omnes per diuturnum tempus vicerit, sed semper in aliquo ceciderit, ex quo habetur, voluntatem humanam merè ex suâ libertate, atque adeo consequenter velle in aliquo semper cadere, quâ de causâ moraliter, seu in ordine ad morales effectus sperandi contrarium, vel consultant di de eo vitando sine gratiâ, perinde se habet atque fresset simpliciter impossibile: quam ob rem ad speciale Dei auxilium in hisce semper est recurrendum.

Objicies secundò: Aristotelem 2. Cœli cap. 12. textu 12. dicentem facillè non esse hominem diu rectè agere, sicut, inquit in jactu alexæ facillè est idem signum uno aut altero jactu reddere, at reddere idem millies, impossibile. Respondetur hoc non facere contra nos, qui ratione tentationis gravis, aut præcepti difficilis, semper intra tale tempus occurrentis, vel ob defatigationem dicimus id homini non esse factu facile. Ad illud de jactu alexæ dico hoc potius confirmare nostram sententiam: cum enim quod idem jactus sæpius reddatur, proveniat ex eodem modo movendi brachium in iisdem planè circumstantiis, & eadem parte tabulæ, motus autem brachii ab imaginatione pendeat & phantasiâ, quam laboriosum est diu eodem modo retinere, nil mirum si nobis sit difficile, imò moraliter impossibile sapius idem signum reddere, quod tamen Angelo esset facillimum. Potentia verò ad vincendas tentationes, ut supponimus, semper manet integra, imò eadem.

I. *Ratio cur tota collectio servari nequeat, est quia intra diuturnum tempus gravis tentatio occurret, juxta dicta.*

Intorâdam servari nequit collectio ratione tædii.

II. *Hæc impossibilitas est partim antecedens, partim consequens.*

Hoc in ordi- dine ad effectus morales perinde est, ac si effectus simpliciter impossibilis.

III. *Aliud est de eodem signo alexæ facillè reddendo, aliud de nostro casu.*

Exemplum jactus alexæ facit contra adversarios.